

اوقات نماز

در قرآن و علوم

سید محمود گلابگیر نیک

کلابگیر نیک : محمود . ۱۳۱۹

اوقات نماز در قرآن و علوم / مؤلف محمود گلابگیر نیک . — مشهد :
جوان یاوران . ۱۳۸۵

۷۶ صفحه : مضمون . جدول .

ISBN: 964-8933-00-6

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات لیبیا .

واژه نامه .

کتابنامه : صص ۷۳ - ۷۵ : همچنین به صورت زیر نویس .

۱. نماز -- وقت . ۲. نماز -- وقت -- جنبه های قرآنی . الف . عنوان .

۲۹۷ / ۳۵۳

BP ۱۸۶ / ۶ ک ۸ الف ۸۸۷

م ۸۵ - ۷۸۲۵

کتابخانه ملی ایران

مؤسسه انتشارات
جوان یاوران

عنوان : اوقات نماز در قرآن و علوم

مؤلف : سید محمود گلابگیر نیک

ناشر : جوان یاوران

شمارگان : ۱۶۰۰

نوبت چاپ : اول

تاریخ انتشار : بهار ۱۳۸۵

چاپ : کامیاب صحافی : حافظ

تعداد صفحه : ۷۶

قطع کتاب : وزیری

شابک ۶ - ۰۰ - ۸۹۳۳ - ۹۶۴

حق چاپ محفوظ

فهرست

۷	پیشگفتار
۱۱	فصل اول: اوقات نماز در قرآن
۱۲	آیه اوّل
۱۳	بررسی جمله‌های آیه
۱۹	نتیجه‌گیری
۲۲	آیه دوم
۲۲	توضیحات: بررسی جمله‌های آیه
۲۵	نتیجه‌گیری
۲۶	آیه سوم
۲۷	بررسی جمله‌های آیه
۲۸	نتیجه‌گیری
۲۹	آیه چهارم
۲۹	بررسی جمله‌های آیه
۳۱	نتیجه‌گیری
۳۴	آیه پنجم
۳۴	بررسی جمله‌های آیه
۳۴	نتیجه‌گیری
۳۵	آیه ششم
۳۵	بررسی جمله‌های آیه
۳۶	نتیجه‌گیری
۳۷	ده گفتار در فضیلت نماز اول وقت

۴۱	فصل دوم: بررسی علمی و محاسبه اوقات نماز
۴۱	مقدمه
۴۲	ظهر
۴۴	وقت اذان ظهر
۴۵	محاسبه وقت اذان ظهر
۵۲	عصر
۵۶	محاسبه وقت نماز عصر
۵۶	مغرب
۵۷	محاسبه وقت نماز مغرب
۶۰	عشا
۶۰	محاسبه وقت نماز عشا
۶۰	تعریف فجر
۶۱	فجر صادق
۶۲	محاسبه وقت نماز صبح (طلوع فجر)
۶۳	انکسار (شکست نور) و اختلاف منظر
۶۴	چند تعریف و محاسبه دیگر
۶۴	طلوع و غروب خورشید
۶۵	محاسبه طلوع و غروب خورشید
۶۶	بین الطلوعین و محاسبه آن
۶۷	نیمه شب
۶۸	واژه‌نامه
۷۴	کتابنامه

پیشگفتار

لَيْسَ الْإِيمَانُ بِالتَّحَلِّيِّ وَلَا بِالتَّمَنِّيِّ وَلَكِنَّ الْإِيمَانَ مَا خَلَصَ فِي الْقُلُوبِ وَ صَدَّقَتْهُ الْأَعْمَالُ. (الامام الصادق عليه السلام)

ایمان با خودآرایی و آرزومندی نیست، بلکه گوهری است که خالصانه در دلها قرار می‌گیرد و کردارهای آدمی آن را تصدیق می‌کند.^۱

روح بندگی، عبادت است و عبادت، راز خلقت و کلام «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ»^۲ اساس این گفتار است، اما دست یافتن به آن چندان هم آسان نیست؛ راهی است دشوار، با پیچیدگیهای بسیار و کمترین غفلت، زمان وصول را تا بی‌نهایت دور می‌کند. و عوامل زینده و زمینه‌ساز برای غفلتها و اشتباهات مکرر بر سر راه‌اند. گاه انسان، خود، در این ظلم بزرگ به طور جدی مقصر است و با اعمالش راه را طولانی، باریک، تاریک و دست‌نیافتنی می‌کند. معبود را می‌بیند، اما چشمانش را می‌بندد. خالق را می‌شناسد و خود را به نادانی می‌زند، مهربانیها را درک می‌کند، ولی عقلش را لگام می‌زند، پنبه در گوش می‌نهد، از راهها می‌گریزد و با پستی‌ها سازش می‌کند «وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَتَفَقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ أُذُنٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَانُوا لَنَا نَعَامٌ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ»^۳.

در حقیقت، بسیاری از جنیان و آدمیان را برای دوزخ آفریده‌ایم. اجرا که دل‌هایی دارند که با آن [حقایق را] دریافت نمی‌کنند و چشمانی دارند که با آنها نمی‌بینند و گوش‌هایی

دارند که با آنها نمی‌شنوند. آنان همانند چهارپایان بلکه گمراه‌ترینند. [آری] آنها همان غافل ماندگانند.

و نادانسته بر خود می‌تازد، به دروغ، خویش را می‌آراید و به دین‌داری اظهار آرزومندی می‌کند. ایمان بایستی از زبان بگذرد و در قلب سلیم، جایگاه رفیع یابد که آن جا هیچ چیز جز خدا جلوه نداشته باشد و همانند تشنه‌کامی درمانده در کویری بی‌انتها که به دنبال سراب می‌رود، آرزوی محبوب کند و بکوشد از مکنت و پیرایه‌ها خود را پاک نماید، خالص شود، از همه چیز بگسلد و به او پیوندد تا زمزم ذلال محبت الهی را در پیش پای خود به بیند و از کوثر رضا، سیراب شود که ﴿رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾^۱. راضی شد خدا از ایشان و خشنود شدند از او، این است کامیابی بزرگ. نماز، سخن با محبوب است، خود را در محضر خدا دیدن و جلا یافتن، عروج است از فرش تا عرش و ملکوت و در صف فرشتگان جای گزیدن.

در قرآن کریم بیش از هر امری به نماز تکیه شده و برای اقامه آن، نشانه‌های فراوان ذکر شده است و چه بهتر که انسان مکلف در به‌جای آوردن این تکلیف مهم، آگاهی لازم داشته باشد.

پرداختن به موضوع نماز در قرآن و بیان فلسفه و تبیین روایات کاری تازه نیست، ولی شناخت اوقات نماز از دیدگاه مفسران و راویان خصوصاً بررسی و تطبیق علمی آن به صورتی ساده و یکجا فراهم نبوده و وصول به آنها مشکل می‌نموده است.

بر همین اساس کتاب حاضر در دو فصل، اوقات نماز در قرآن، و بررسی علمی و محاسبات، به منظور آگاهی و دستیابی به تکلیف پرداخته است و واژه‌نامه‌ای با هدف اطلاع و توضیح لغوی آیات قرآنی و احادیث مربوط پایان بخش این تحریر است.

شایان یادآوری است که مقدمات این نگارش در زمان تصدیق‌ام در گروه جغرافیا و نجوم بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی و در پی نشر کتابهای اوقات شرعی مراکز استانهای کشور، اوقات شرعی تعدادی از استانها (اصفهان، فارس، هرمزگان) و

نیز اوقات شرعی شهرستانهایی چند از سراسر کشور (مشهد، طبس، فردوس، اهواز، تربت حیدریه، شاهرود، گناباد، بندر امام خمینی، بیرجند، زابل، بندر عسلویه و...) فراهم آمده است و همواره جایگاه خالی اثری مکمل و این گونه ذهنم را به خود مشغول داشته است و پایان آمدن آن را عنایتی از سوی حضرت رضاعلیه می دانم و خداوند منان را بر آن سپاسگزارم. گرچه شرایط تألیف در همان ایام فراهم آمد و از راهنمایی های ارزنده برخی از همکاران گروه های جغرافیا و نجوم، قرآن، ویراستاری و حروفنگاری، به ویژه بررسی علمی زنده یاد مرحوم دکتر محمدتقی عدالتی استاد فرزانه دانشگاه فردوسی (خدایش رحمت کند) سود جست - و از همه آنان سپاسگزارم و اجرشان در پیشگاه خداوند متعال مشکور باد - و اطمینان خاطر یافتن ولی بر اثر قطع ارتباط مستمر کار به سامان رساندن کتاب به تأخیر افتاد.

با امید توفیق بندگی خداوند منان.

مشهد - بهمن ۸۴

سید محمود گلابگیر نیک